Ն: 344 1878 ԱՂՈՍԹՈՍ 25 ՃՈՒՄԱԸ. ԻՔԻՆՃԻ ՍԵՆԷ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԻՎԱՏՏԸ ՓՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱՒԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՆԷՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱԲՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ԴԷՐՍԱԱԴԷԹ ԻՉԻՆ

Բիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 130 »
Իւչ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ.

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Բիր սէնէլիք . . . . . 330 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 170 »
Իւչ այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ.
Բօսթա խըրճըթը տախիլ տիր.

Մէքթուպի էմնիյէթլիյէ վէ գայիմէ Թէտավիւլ իթմէյէն վիլայէթտա, ապօնէ պէտէլի վէ խաւտ բօսթա խըրճըթի, սիբբէյլի խալիսէ օլարագ ախզ օլունամազ տըր.

1 ղրուշլուգ գայիմէ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհեր սաթըրը՝ իչին
1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղշ.
3 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյլէ.

Իւթար. Պանգա, Շիրքէթ վէ ու-մումա սարրաֆիյէյէ այիտ օլան ի-լանաթըն պէհեր սաթըրը իչին,
2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղշ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյլէ.

Մէքթուպ նըշրիյաթ տայիր մու-սահասաթ մէճճանէն գապուլ օլու-նամազ կիպի, տէրճ օլունմայան էվրագ, սահիպլինէ իատէ օլունա-մազ:

1 ղրուշլուգ գայիմէ

Իտարէխանէսի Օրթագիւղտա Քիւրքճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպաասը Եէնի մէզարլըգ խանընտա նումէրօ 28 տա տըր: — Վագիթտա այիտ բէնտ մէվատտ նազզըրտա, տօղրու-տան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա ճիվէլէքեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, բէնտ միւրէսսիյէ տաիր անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 25 ԱՂՈՍԹՈՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Թաճիւպէ շայան հալ, պէօյլէ էն զիատէ լուզումլարը օլան պիր վագըթտա, պիթը պէօյլէք տէվլէթլէրին պէօյլէք էլչիլէրինտէն Աւսթրիանէտէ իւչիւ վար վէ իւչիւ եօղուաու, վէ տահա զիատէ Թաճիւպէ շայան օլան շու քի, վար օլանլարըն իւչիւ, Ինկիլիզ Ռուսիա վէ Աւսթրիա էլչիլէրի իտի, եանի իւչիւ տէ շու եա պու վէսիլէ իլէ, մէմալիքի Օսմանիյէտէն պիրէր բարչա չէյ գօբարան տէվլէթլէրին էլչիլէրի:

Վար օլմայան էլչիլէր իսէ, Ֆըրանսա, Ալէմանեա, վէ Իթալեա էլչիլէրի իտի. պունլար տա վագաա գօնկրէ Թագըրմինտան իսէլէր տէ, էլչիլէրինտէ մէմալիքի շահանէտէն պիր չէյ պուլունմատըղընտան, օ պիրլէրի գատար Եօրեի Էնթէրէսէ սայըլմազլար ըտը, վէ պիր նէվի պիթէրաֆ տախի ատտ օլունապիլիրլէր իտի. Պէօյլէ պիր հալտէ, Ցէվքէթ Ալիյէնին մուամէլաթը տիբլօմասիյէսի Ռուսիա, Ինկիլթէրրա, վէ Աւսթրիա կիպի, Եօրեի Էնթէրէսէ օլան Թագըմին էլինտէ գալըբ, պունլարա մուգավէմէթ իչիւն պաչգա պիր նօգթայը իսթինատիյէսի տէ մէվլիւմ օլամազ բոր, չիւնքի Ռուսիայէն սաքթը նազար իթթիֆաքըղ հալտէ տախի, Ռուսիանըն Անատօլուտան պիր մըգտար մէմալիք զապթը, Աւսթրիանըն Պօսնայը իսթիլասը, վէ Ինկիլիզին Գըպրըսը էլտէ իթմէսի, պիրի պիրինէ Թէնաքուզլու օլան վագաալարտան տըր քի, պիրինին օ պիրինէ բէք տէ պիր տէյէճէյի, եախօտ պիրինին օ պիրինի Թայիտ իտէճէյի մէմուլ օլունամազ բոր:

Պու կիւն Ալաման էլչիսի գօնթ Հաթֆէլտ, վէ եարըն եա օ պիր կիւն Ֆրանսըզ էլչիսի Ֆուրնիյէ տախի կէլէճէք տէնիյօր. Իթալեանըն քի նէ վագըթ կէլէճէկի մալիւմ տէյիլ, լաքին պու իքի էլչինին վիւրուտի տախի իչլէրէ, եանի մէվճուտ մէսէլէլէրին հալլինէ պիր աղ գօլայլըգ հասըլ իտէր զանն իտէրիզ. չիւնքի պիզիմ քէնտի միւթալաամըզճա, Պիզէ էլզէմ օլան, մէսայիլի մէզքիւրէնին պիր ան էվվէլ հալլի տիր. տահա խայրլը օլուր մէմուլի իլէ պունլարըն հալլ իւ Թէսվիյէսինի կէճիքտիրիր իսէք, խայր եալընըզ մէմուլէ գալըբ, չէրը գարուումուզու չալար զանն իտէրիզ, լաքին նասըլ քի տէտիք պու պիզիմ քէնտի զաննըմըզ տըր:

Աւսթրիա, պիլա մուգավէմէթ վէ պիր տամլա գան տէօքմէքսիզին Պօսնայը իսթիլաենա մուվաֆֆագ օլայըմը, սօղրատան նէքէ Եէնի Պազար վէ Միթրօվիչա մէսէլէլէրինի օրթայա չըգարաճագ մի իտի, մէմուլ իթմէյիզ. Պօսնա իսթիլասը խիթամ պուլտուգտան սօղրա, Աւսթրիալըլար պու Եէնի Պազար վէ Միթրօվիչայը տա գուվվէի ասքէրիյէ իլէ իսթիլա իթտիքտէն սօղրա, տահա իլէրիսի իչիւն տէ պաչգա պիր մէսէլէ չըգարաճագ մը, եօխսա մէմուլ իթմէյիզ, չիւնքի Աւըսթրիա տիւզիյէ ասքէր Թէրթիպ իտէյօր. Պօսնա իչիւն Թէրթիպ իթտիկի ասքէր իպթիտասա եիւզ եա եիւզ օն պին իտի, չիմտի եիւզ ալթմըշ պէշ պինէ պալիղ օլտու, եարըն իքի եիւզ պին օլաճագ տէնիյօր, վէ իքի եիւզ պին Աւսթրիա ասքէրի օլունճագա կէլիր չէյ տէյիլ տիր:

Պիր պէօյլէք հիւճումէ տէ Ռօմա էհլը գըյամ իտէրէկ Ռումիա Թարաֆընտան վագը օլաճագ տէնիյօր, պունա հէնէրալ Սգօպէլէֆին պիլզըպաթ գօմանտա իտէճէյի տէ սէօյլէնիյօր. Եօթէտէ Եունանիլէր տախի պէքլէյիպ պէքլէյիպ տէ, հուտուտլարընը Թէվսի իտէճէքլէրի կիպի, հէրչի պատալաթա օնլարըն տա եէնիտէն Թըրհալատան պաչ կէօսթէրէճէքլէրի չիւպհէսիզ կիպի տիր, պունուն նէթիճէսի եէնիտէն գան, եէնիտէն խարապաթ, վէ եէնիտէն սարֆիյաթ ամմէք տիր քի, պունլարտան Պիզէ խայր պէքլէմէք, չէօլտէ եաղմուր իւմիտ իթմէյէ պէնզէր:

Մէմուլ իտէրիզ քի, էլչիլէր կէլիպ Թէմամ օլտուգտա, պունլարըն ճիւմլէսի տիբլօմասիա իլէ պիր հալլ վէ Թէսվիյէ սուրէթի պուլուպ, էնէրժիտէն գանլար տէօքիւլմէսինէ իհթիյաճ գալմազ, վէ պունու տէյիլ եալընըզ մէմուլ, իլլա ճան ու կէօնիւլտէն տախի արզու իթմէկտէյիզ: Պիզ, Պիզտէն Թէքրար սէյլէր կիպի գանլար տէօքիւլմէսինա տէ մէմուլէյէթի չունուն եա պունուն իւզէրինէ գալաճագ խայալարը իլէ Թէսիլի պուլունտուրուլարագ տէյիլիզ. Եուրոբա զաղէթալէրինին իսանընը հազըրլըղաա բէք պօզուգ կէօրիւյօրուզ, վէ օնլար չիմտիտէն Պիզի մէսուլ իթմէյէ պաչլամըշ տըր, մէմուլ իթմէյիզ քի Պիզիմ ուֆագ Թէֆէք զաղէթալէր, հէր նէ տէրէճէ հագգըլը տա օլսալար Եուրոբա զաղէթալարընըն հագգարըզ չամաթալարընը պաստըրապիլսին էր:

Խմտի Թէքրար տէրիզ, չիմտի Պիզէ էլզէմ օլան մասատ, եախօտ տահա տօղրուսու, Պիզիմ իչիւն մէսէլէյը հայաթիյէ, մէյտանտա օլան մէվատտը միւնազիինֆիհայը պիլա Թէրէտտիւտ հալլ իտուպ պիթիրմէք տիր. վէ հանկը էվվէլը ... մուզա պունա մուվաֆֆագ օլուր իսէ, չիմտի գըյմէթի պիլինմէյէճէք տէ, իլէրուտէ չիւպհէսիզ վէթանըն վէ միլլէթին չիւքրանիյէթինէ նայիլ օլուր տէյի պիլիրիզ. Եւյէր Կէչմիշտէ Թէճրիւպէ իլէ մէյտանա չըգան բէչիման օլաճագ հալլէրիմիզ վար իսէ, վագըթը հագգըմիւրտա կէչմիչէ գայտ օլուպճա, անտէ տէ բէչիման օլաճագ վէսիլէլէր պըրագմամագ էն պէյիւք քեարը ագըլ տըր զանն իտէրիզ:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ցինքի կիւն Ասանտատան Պապը Ալիյէ կէլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Գօղան գօմանտանը սէրասքէրի սապըգ տէվլէթլու Իզզէթ բաշա հազրէթլէրի, մայէթի մէվճուտէսիլէ մահէլի մըզքիւրէ միւվասալէթ էյլէմիչ տիր:

— Ցէրասքէրէթ միւվասալէթ թինի խապէր վէրիչ օլուուլումուղ, սապըգ Պօսնա վալիսի Մազհար բաշա հազրէթլէրի, տիւնքի կիւն Պապը Ալիյէ կէլէրէք Սատրազամ վէ միւքէյա հազըրաթը իլէ միւլագաթ իթմիչ վէ մաչէյէնի հիւմայունա ազիմէթ էյլէմիչ տիր:

— Ցէրասքէրէթ Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Ֆուրնիէ Մարսիլիա վաբօրուվլա պու կիւն վէ եախօտ եարըն սապահ, չէհրիմիզէ միւվասըլէթ իտէճէք տիր:

— Մ Զարիֆի էվվէլքի կիւն հուզուրու Շահանէէ չըգըլ, մուվագգաթէն Եւրոբա սէյահաթ իթմէք իչիւն միւսաատէյի սէնիյէ Թալէպ էյլէմէկի իւզէրինէ, իլթիֆաթը բատիշահիյէ մազհար օլուպ, սէյահաթա տախի միւսաատէի սէնիյէ պուլունմուչ տուր: Մ. Զարիֆի կէլէճէք հաֆթա Ցէրասքէրէթտէն ազիմէթ իտէճէք տիր:

— Ցէրբէնգ բէօբրիւ վաբօրլարընտան չիքիւյէթի հավի 5-6000 իմզալը Թանզիմ օլունան չիքայէթնամէ տիւնքի կիւն աճալէ Թարաֆընտան ինթիխապ օլունան վէքիլլէր վասըթասըյլա մագամը Սատրազամիեէ Թագտիմ օլունմուչ տուր:

Ագչամ սապահ պու վաբօրլարը կէօրիւպ կէլէն կէչէն պուլունան աճալի մէզքիւրէ վաբօրլարըն ուֆագլըղը պէրապէր չիւրիւքլիւքլէրինտէն, վէ զաթէն վաբօրլարըն սաքէթի, միւչթէրիսի նիսպէթինէ օլմամասըյլա վաբօրլարըն միւսաֆիրլէրինտէն զիատէ միւչթէրիլէրի ալըբգալըռլարընտան պահսլա, խտարէ պու հալտէ ... իտէր իսէ, բէք պէօյլէ գազա վուգուա պուլամազ տէյէ ահալի բէրիշան իլէ չիքայէթ կէլիր, անըն տախի վաբօրլարա չէքինէմէք Թէհլիքէսինտէն սալիմ օլունմայա ճաղըրը պէլէան իտէրէք, խտարէնին իսթիգլալ Թանզիմինտէ գօնուլմասը իսթիրհամընտա պուլունմուչլար տըր:

— Շէհրիմիզին պաղը պէօյլէք պանքէրլէրի տիւն Պապը Ալիյէ կէլէրէք, սատրազամ հազրէթլէրի իլէ կէօրիւշմիւչ, վէ ագտը միւթէսավվէր օլան իսթիգրազա տայիր պաղը միւզաքէրաթա կիրիչմիչլէր տիր: (Թէրճ. Շարգ)

— Ճէլալ պէյ խանըլա Լուքի Շէհիր էմանէթի տայրէսինտէ վէ մահալը սայիրէտէ պուլունան մուհաճիրին միւհանրտտա գօլէրինէ պէնզէր պիր նէվ խաստալըք զուհուր էյլէտիյի, եանիպի Պապը Ալիտէն պիլ իսթիխպար, էհէմմիյէթի բէյլիկէյէ պինաէն պուրալըտէ Թահգիգաթը մաղթագիյէ իճրա իթտիրիլմիչ, վէ տայրէի սըհհիյէտէն էմր ու իշար պույուրուլմուշտուր:

Պունուն իւզէրինէ տայրէի միւշարիլէյհատան տօքթօր Վիթալիս Լիֆէնտի մուհաճիրինին մուայէնէսինէ մէմուր իտիլմիչ վէ միւմաիլէյհ տախի իքիպիր մէմուրիյէթլէ միւշահէտաթ վէ Թահգիգաթը վագըասընը միւթէզամմին պիր գըթա բարօրթօ Թանզիմ իլէ, մագամը սատարէթէ Թագտիմ իյլէմիչ տիր:

Մէվսուգէն խապէր ալընտըղընա կէօրէ, էֆէնտիյի միւմաիլէյհ բարօրթանընտա էհալիի մէմլէքէթ միւթալի, մուհաճիրլէրտէ տախի հասպ էլ մէվսիմ պազը խասթալըգլար, վէ էղճիւմլէ իսհալ վէ գօլէրինէ պէնզէր գանլը պասուր իլլէթլէրի օլտուղունու իթիրաֆ իլէ պէրապէր, պունլարըն ալէլ ումում միւհիքը ու իլլէթ սարիյէտէն օլմատըղընը. վէ պազը մուալէճէ վէ Թէտապիրի սըհհիյէ իլէ պիզզաւալ հալլէտէճէյինի պէյան, վէ սըհհաթի ումումիյէյի պիր հալ պուլունմատըղընը Թէմին իլէ պէրապէր, մուհաճիրին իչիւն վէրիլմէսի լազըմ կէլէն սուրաթ իլէ իպգա օլունալարը մահալլէրին նէզաֆէթ վէ Թէհարէթինէ տըգգաթ օլունմասընը Թավսիյէ իթմիչ տիր:

(Վագըթ)

— Մաքէտօնիա էհալէթինտէ օրթօտօքս բուհպանընըն նուֆուզունու քէսր իթմէյէ վէ Պուլղար բուհպանընա գալէպէլի նուֆուզ գազանտըրմագա չալըշմագ իչիւն, եագընլարտա Մաքէտօնիայը Պուլղարլարտան պիր գօմիթէ Թէչքիլ իթմիչ տիր:

— Ֆար տիւ Պօսֆօրտա օգունտուղունա կէօրէ, գօնթ Անտրասի Պօսնա վէ Հէրսէքին զապթ օլունան մահալլէրի իչիւն Պապը Ալի իլէ պիր մուգավէլէնամէ զրրըչըք իթմէմիյիպ, անճագ Եէնի Պազար վէ Միթրօվիչա ճիհէթլէրի, եանի, հէնուզ զապթ օլունմամըչ եէրլէր իչիւն մուգավէլէյէ կիրիչմէք իսթէյօր իմիչ. Պապը Ալի իսէ, կէրէք զապթ օլունան վէ կէրէք հէնուզ զապթ օլունաճագ եէրլէր իչիւն միւսավի պիր սուրէթտէ մուգավէլէ ագտընը Թալէպ իտէյօր իմիչ:

— Պագր տէվլէթի մալիյէ վէ տիբլօմաթիգիյէտէ պիր միւգտար էհէմմիյէթ քէսպ իթմիչ օլան պիր չայիայա կէօրէ, Քօնկրէ գարարընճա տէվլէթի Օսմանիյէնին մալիյէսինի գավի պիր էսասա իւզէրինէ միւէսսէսէտէն Թանզիմէ մէմուր օլան մալիյէ գօմիսիոնունա, Ֆրանսըզ հիւքիւմէթի հիչ պիր սուրէթլէ իշթիրագ իթմէյէճէք իմիչ: (Մեմորիալ)

— Հիւքիւմէթի սէնիյէ միւսիւ Գուրբը, Պէլանիք-Միթրօվիչա Թիմուր եօլու գօմբանիյէյի մէմուրիյէթինտէ իպգա իյլէմիչ օլտուղունու Լա Թիւրքի եազըյօր:

— Կէլիպօլու սանճագընտան խարիճէ պուղտայ վէ արբա վէ սաման վէ պագլա վէ նօխուտ վէ սօղան վէ սըղըր տէրիսի իխրաճը մէմնուիյէթի, իքի մահ միւտտէթ իչիւն տահա Թէմտիտ օլունմուչ տուր:

— Ինկիլթէրրանըն բօլիս ուսուլունու Թաջիլ իտուպ մուախխարէն մէմալիքի Օսմանիէտէ իճրա իթմէք իչիւն Ղազի Օսման բաշա հազրէթլէրինին եէկէնի Եուսուֆ Արիֆ պէյին Լոնտրա բօլիս խտարէսինտէ իսթիխտամ օլունտուղունու, Լոնտրա զաղէթալարը եազըյօրլար:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Լոնտրա 4. — Միտհաթ բաշա տիւնքի կիւն Միւսիւրիւս բաշանըն խանէսինտէ Թաամ իթտի, վէ պու կիւն Բարիսէ կիտիյօր: Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, Միտհաթ բաշա զաթը հազրէթի Բատիշահիյէ պիր արիզէ կէօնտէրիպ ավտէթի իչիւն միւսաատէ Թալէպ իլէմիչ տիր:

ՏՕՂԹԻՕՐ Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ

Մուսաֆիլէյհ Վիէննատա պիր գաչ սէնէլէր ալըուճա քիհալըգ Թահսիլ իթտիքտէն սօնրա պու տէֆա Տէրսաատէթէ ավտէթ իտիւպ, հաֆթատա իքի կիւն եանի բազար էրթէսի, չարշամպա վէ ճումա իրթէսի կիւնլէրի սաաթ եէտի պուչուգտան օն պուչուգա գատար Պահչէ գաբուսու Թրամվայ ճատտէսինտէ 18 նումէրօլու Մէրամէթճեան էֆէնտինին էճզախանէսինտէ կէօզ խասթալըգլարընա պագաճաղընը ախալիյէ իլան իտէր:

Զագմաճըեան իլէ Սէրասքէր գաբուսու ճիվարընտա տիւնքի կիւն Բօգօս Յակոբ նամընտա, պիր ճէրրահ տիբլօմասը գայպ օլմուշ օլմալը, գաթէն պուլան իչիւն պիր Փայտէսի օլամայաճաղընտան, հէր քիմ պուլտու իսէ, զաղէթամըզըն խտարէխանէսինէ կէթիրիպ միւքեաֆաթընը ալմասը իլան օլունուր:

ԳԸՊԸՐԸՍ ՃԷԶԻՐԷՍԻ

Սայըր Ինկիլիզ կազէթալէրի մի-սիլլիւ, Տէյլի Նիւզ կազէթասընտա տախի, Գըպրըստաքի մուխպիրի թարաֆընտան եազըլը ղայէթ ուզուն պիր մէքթիւպ կէօրիւլմիւշ օլուպ, պունուն պազը ֆըգրա-լարը պէր վէճհը աթի թէրճիւ-մէ օլունուր ։

«Գըպըրըստա նէ մըգտար ա-հալի օլտուղունա տայիր պանա վէրիլէն մալիւմաթ, միւթէնէվվի տիր. Գըպըրըստա 130,000 165,000 180,000, 200 000 վէ նիհայէթ 210 000 նուֆուս սէքէնէ վար տէյէնլէր վար։ Պանա գալսա սոն իքի րագամ տըր, հագիգէթէ մագրուն օլան, վէ եէնիտէն պիր թահրիրի նուֆուս օլտուղտա, զաննըմ իտէրիմ քի նուֆուսուն տահա զիատէ օլտուղու թէպէյևիւն իտէճէք տիր։

«Գըպըրըս ահալիսինի թագլիլ է-տէն սէպէպ, վէրկիլէրին ղայէթ աղըր օլմասը տըր, Գըպըրըսըն հէր թէրաֆընտա կէօրտիւյիւ-միւզ խարապաթ, սէֆալէթ վէ ֆուգարալըգ, կէրէք պունա վէ կէրէք սայըր պիր թագըմ մուա-մէլաթը զուլմիյէ վէ իրթիքեա-պիյէյէ համլ օլունապիլիր։

«Օսմանլըլարըն Գըպըրըս ահալի-սինտէն սէնէ պէ սէնէ ալտըգլա-րը վէրկինին տէօրթ ևիւզ պին լիրայա պալիղ օլտուղու ինտէլ հիսապ թէպէյևիւն իտէյօր. մէպլաղը մէզպուրտան անճագ օթուզ պին լիրասը մէմուրին մա-աշը, խարճ մէաարիֆի, թամի-րաթ վէ սայըրէյէ սարֆ օլու-նուպ, գուսուրու Սթամպոլա կէօնտէրիլիր իմիշ։ Նէ գատար միւմքին իսէ, ահալայը մաթլու-պա բարա վէրիլմէզ իմիշ. Չիւ-նէ քի, պիւթիւն վարիտաթ մէ-մուրին էլինտէն կէչիպ, օնլար պիթ թապի քէնտի մասլահաթլարընը սալըպ, գուսուրունտան գայտ իւ հաճէթ իթմէզլէր իմիշ։ Աշքէրի թագըմը իւչ սէնէտէն պէրու պիր բարա ալմամըշլար, Լորտ գատա պիր Օսմանլը զապիթի պիրզէ տէ-տի քի, իւչ սէնէտէ պիր տէֆա ելմէ պիր գաչ գայիմէ վէրիլտի, օնու տա կիւմիւշ ագճէյէ թէպ-տիլ իթտիկիմիզտէ, էլիմէ անճագ պէշ ալթըն չըգտը կէչտի։ (1)

«Հէլէ վէրկիլէրինէվ վէ ճին-սի, ղայէթ միւթէաատիտ տիր. պուղտայտան իւէքյէ գատար հէր չէյտէն էօշր ալըրըր. արազի վէր-կիսի, վէ եալընըզ խրիսթիյանլար-տան ալընան պէտելաթը աաքէրի-յէ վէրկիսի տէ ևինէ պաշգա։ Բուսումաթ, քի թուզ իսքէրինէ վէքկի տիր, քէզալիք ֆէրտը էմ-լաք վէ ճհար գոնթրաթօլարը, վէ գըպրիսյէ վէ աղնամ վէրկիլէրի, վարատայի սահըէ վէ կիւմրիւք քի խըրաճաթա ևիւզտէ սէքիզ վէ իտխալաթա ևիւզտէ պիր օլուր, վէ սայըր թարիֆի նա գապիլ պիր թագըմ ուֆագ թէֆէք վէր-կիլէրտէն իպարէթ տիր . . . ։

Պու մազալէ վէրկիլէրին նու-

(1) Մուպալաա օլուր իսէ տէ պու գատար օլուր, պիզ տէվլէթիզ քի, Գըպըրըստա ասաքիրի շահանէնին թէ-ախխիւրատ հիչ մաաշը եօգ տուր, լա-քին իւչ սէնէ ասքէր վէ զապըթանըն պիւա մաաշ պըրագըլմասը, եախուտ իւչ պէչ սէնէ զապըթանէ իւչ պէչ չիլին վէրիլմէսինի մուհալ գապիլինտէն կէօրիւրիւզ. օլապիլիր տէ քի, պիր բարա թոսթմազ նիյէթի իլէ պէօյլէ ֆիգիւլի չիքեայէթլէր իտիլմիշ օլսուն. Հաքըը պունլար ինանըլըր շէյլէր տէ-յիլ տիր, ֆագաթ հագգըմըզտա նէ-լէր սէօյլէնիյօր նէլէր եազըլըյօր օնու տույմամըզ իչին տէրճ իթմիշիզ։

Թ. Է.

սըլ թահսիլ օլտուղու տա ըրգ-գաթա շայեան տըր։

«Օսմանլը մէմուրլարը տայիմա բա-հալըլարընա մայիլ օլտուգլարըն-տան վէրկի թահսիլինտէ չօգլուգ խիւրտէկի իշլէրէ եօրուլմազ իս-թէմէզլէր. Աշարը իլթիզամա վէր-մէք ատէթ օլմուշ կիպի տիր, լա-քին միւլթէզիմլէրին պէօյլէ քէթրլար իթտիյի վէ խազինէնին տէ խասարտիտէ օլտուղու մէյ-տանտա օլտուղունտան, պաշ-գա եօլլար տա արամաղլար տէ-յիլ, էմանէթէն իտարէյէ չա-լըշըլըօր. լաքին պունտան տա խա-ճէրը պիր նէթիճէ հասըլ օլու-նամատը, օնուն իչին վէրկի թահ-սիլինէ հալա պիր տիւզկիւն վէ տօղրու թարիգ պուլունամայըպ, հէր սէնէ պաշգա պաշգա թէտ-պիրլէր իլէ թէճրիպէ թահսիլըն-տա գալըպ, հալա պիր եօլա գա-րար վէրիլէմէմիշ տիր։

"Պունտան մատա Գըպըրըս մահ-սուլը հէր սէնէ պիր օլմայըպ պազը սէնէ գըթլըգ վէ պազը սէ-նէ պօլլուգ օլտուղունտան պու-տա հիսապը չաշըրմագ ա տըր։ Պունա տայիր չու մալիւմաթը վէ-րէպիլիրիզ ։

"1872 տէ աշար 7,220 023 ղրշ. թութտու. պունուն 6 380,457 ղուրուշու իլթիզամաթտան, վէ 839,565 ղուրուշու էմանէթտան հասըլ օլտու։

Իրթէսի սէնէ հիւքիւմէթ էօյլէ զանն իթտի քի, հասըլաթը իլթի-զամա վէրմէմէք խազինէյէ տա-հա խայըրլը օլաճագ, օնուն իչին էմանէթէն իտարէ իթմէք իսթէ-տի։

«Իմտի էմանէթ մէմուրլարը թա-յին իտիլիպ, հիսապա օթուրուլ-տուգտա, էմանէթտէն եալընըզ 3,480,715 ղրշ. հասըլ օլտու. վէ հիւքիւմէթ պունտան մէմնուն օ-լամատը։

"1874 տէ թէքրար աշար իլթի-զամա վէրիլտի, օ սէնէ միւլթէ-զիմլէր 8,004,560 ղրշ. վէրտիլէր, վէ էմանէթտէն տախի 1,199,734 ղրշ. հասըլ օլտու. 1874 սէնէսի իչին ճէման 9,204,295 ղրշ.։

1875 սէնէսի պիր գըթլըգ սէ-նէսի օլտու. պիւթիւն աշար ան-ճագ 1,257,065 ղրշ. թութապիլ-տի, օնուն տա 1,041,940 ղուրու-շու իլթիզամաթտան, վէ 215,125 ղրշ. էմանէթտէն։

"Իրթէսի սէնէ տահա պէտթէր պիր գըթլըգ օլտու. վէ աշարտան անճագ 1,163 380 ղրշ. հասըլ օ-լապիլտի։ վէ պունուն տա նըսֆը միւլթէզիմտէն վէ նըսֆը տա էմանէթտան։

"1877 տէ մահսուլ ազ պիր չէյ իսէ տէ գօյտու, օ սէնէ հիւքիւ-մէթ տիւշիւնտիւ քի, աշարը այ-նէն ալըըն վէ մահսուլու քէնտիսի սաթըըն. պու քի պիր եէնի եօլ իտի։

"Իմտի հիւքիւմէթ աշարը այնէն քէնտի թօփլայըպ, քէնտի սար-ֆիյաթընա լազըմ կէլէնտէն ֆազ-լասընը կէմիլէրէ եիւքլէթիպ Շի-րայա վէ սայըր Օսմանլը ասալա-րընա սաթըլմա կէօնտէրտի։ Մէ-մուլ իտէրէք քի պուղտայըն քի-լէսի 80 վէ արբայըն քիլէսի 40 ղրշ. իտէճէք։ (Գըպըրըս քիլէսի)

«Պու եօլ իլէ տէ օ սէնէնին ա-շարը անճագ 1,235,595 ղրշ թու-թապիլտի, պու եօլ տա բէք մագ-պուլ պիր չէյ աատ օլունմատը. Իշպու 1878 սէնէսի աշարը 83,764 Օսմանլը լիրասը թութտու։»

Տէյլի Նիւզին մուխպիրի, պունլարը եանի աշար հասըլաթը-նը պիրէր պիրէր հէր պիր գա-զայա թագսիմ իտիպ, գազա-լար մահսուլունուն պիրի պիրինէ օլան նիսպէթինի հիսապ իտէր. պունլարըն էն զէնկինի Ֆամա-կուսթա գազասը օլուպ, պու գազա 27,363 լիրալըգ աշար վէր-միշ տիր։

Ատանըն մէարիֆի ինհազգըն-տա զիատէ մալիւմաթ վէրէճէք պիր սէրմայէմ եօգ տուր էյտէ տէր մէրգում մուխպիր։

Օսմանլը իտարէսինտէ պիր գաչ իսլամ մէքթէպի վար, ֆա-գաթ պունլարըն մէարիֆի խա-զինէտէն չըգմայըպ, վագըֆլա-րը վար օնլարտան թէսվիյէ օլու-նուր։

Բումլարըն պիր չօգ մէքթէպի վար իսէտէ, պունլարըն պիր չօ-ղու տա մանասթըրլարա վէ քիլի-սալէրէ մէրպուտ օլտուղունտան, մասրաֆլարընը պունլար կէօրիւր։

Պու մէքթէպլէր ատի օգու-մագ եազմագ մէքթէպլէրի տիր վէ րիւշտիյէյէ միւթաալիգ պիր մէքթէպլէրի եօգ տուր, վագաա Բումլարտա պազը մալիւմաթը ասամիյէ տա եօգ տէյիլ տիր, վէ պունլար հէր նէ էօյրէնմիչ իսէ, Գըպըրըստա էօյրէնմիշ տէր. լաքին Գըպըրըստա զիատէ պիր չէյ էօյրէնիլէմէճէյի տէ մալ-իւմ տիր։

Նիհայէթ Գըպըրըս ահալիսինին մէարիֆտէն պի պէհրէ օլտուգ-լարը չունտան տա թէպէյևիւն է-տէր. Գըպըրըս մէտրոբոլիտինէ էօ-լէնլէրին, տօղանլարըն վէ էվլէ-նէնլէրին տէֆթէրի նէրէտէ տիր տէյի սիւալ օլունտուգտա, չու ճէվապը վէրմիշ տիր։

«Բաբաալարըմըզ օ գատար ճահիլ տիլլէր քի տէտի, օգու-մագ եազմագ պիլմէզլէր քի, պէօյլէ տէֆթէրլէր թութապիլ-սինլէր»։ Վագաա պու բաբաա-լարըն կէչինէճէյի օ գատար ազ տըր քի, չօղու էմէգ կիպի, բարա գազանմագ արգասընտա տըրլար։

Իսլէրինտէ պօյաճըլըգ, մա-րանկօզլըգ վէ հայվան սիւրիւճիւլիւք վէ գաթըրճըլըգ իտէնլէր վար։

Պու ճիւմլէ իլէ Մէտրոբոլի-տին վարիտաթը բէք զիատէ օլ-տուղունտան ղայէթ զէնկին տիր տէնիլիր, պու վարիտաթըն պիր նըսֆը քիլիսէ վէ մանասթըր էմ-լաքինտէն հասըլ օլուրմուշ, վէ պիր նըսֆը տա, տէվրէ վէ գա-զալարա զիարէթ չըգտըգտա, ահալիտէն ալտըղը րուհանի վէրկի-լէրտէն։

Լաքին չիմտիքի Մէտրոպոլիտ, պու վարիտաթընտան ալթըմըշ պանէ ֆուգարա պէսլէյօր տէյի մէտհ օլունուր։

Պու Մէտրոբոլիտին սայըր Բում մէտրոբոլիտլէրինտէն զիատէ պիր իմթիազը վար, վէ «Էքսօլէնցըա» (Ձէնապլարը) թէսմիյէ օլունուր, եանի մէզհէպէ մաաթէլլըրտէ հէր նէ գատար Օրթօտօքսլըգ Բումպաթրիյինէ թապի իսէ տէ, Գըպըրըս քիլիսէսի իտարէճէ միւսթագիլ օլուպ, Բումպաթրի-յի մաքէմինէ սայըլմազ ըմըշ, պինաէն ալէյհ ալ էյլիսէ կէյէր վէ գըրմըզը եանի լալ միւրէքքէպ իլէ վազը իմզա իտէր. Գըպըրըս մէտրոպոլիտլէրինէ պու իմթիազ 473 սէնէսի Զէնոն իմբէրաթօր-տան վէրիլմիշ օլուպ, օնտան պէ-րու պագի գալմըշ տըր։

Մէսարիֆ սահրալարընտա, եանի Ցաճճաքուսթա իլէ Նիզօ-սիա արասընտա Այի Պարնապաս նամը իլէ պիր մէշհուր Բում մա-նասթըրը վար, պու մանասթը-րա եազըն պիր մազարատա պու Այի Պարնապաս տէնիլէն ազի-զին ճէսէտի պուլունմուշ վէ եա-նընտա տա պիր Մաթթէօս ին-ճիլի, քի պու, Մաթթէօսուն էլ եազըսը իմիշ։

Գըպըրըս քիլիսասընա վէրիլէն իմթիազ տախի պու սայէտէ տիր տէնիր։ Լաքին մանասթըրըն պուլունտուղու հալէ նազարէն կէօրիւնիւր քի Գըպըրըս քիլիսէսի, պէօյլէ պիր ինճիլէ մալիք օլմա-սըյլա մասթէթէն պէօյլէ պիր չէյ իսթիֆատէ իտէմէմիշ տիր, չիւնքի պէօյլէ պիր ինճիլ բէք պէօյլէ պիր խազինէ սաթ օլու-նապիլիր ։ . . .

Մէքթիւպին ալթ թէրաֆը, Գըպըրըստա օլան էսքի իտարէնին ֆէնալըգլարը, վէ եէնի իտարէ-տէն հասըլ օլաճագ էյիլիքլէր իւ-զէրինէ տիր, լաքին պիզ պէօյլէ չէյլէրէ բէք չալըգ, յլլա կէօր-մէյինճէ տէ ինանմալարտան տէ-յիլիզ։

—

Ինկիլիզ կազէթալէրինտէն.

Վիէննա 23 աղօսթօս.

Մաճար վէ Սըրպ կազէթալէրի եազըեօրլար իտի քի, Պօսնա գավ-ղալարընտա Աւսթրիալըլար բէք չօգ ասքէր զայի իթտիլէր, վէ պիր Մաճար ալայը իթաաթսըզ-լըգ իթտիյինտէն, օնտա պիրի թիւֆէնկէ թութուլտու։

Պունլար եալան տըր. Աւուսթ-րիալըլարըն թէքմիլ թէլէֆի 1300 նէֆէր տիր վէ խասթալըգտան էօլէնլէր տէ, պունլարըն իչինտէ տիր։

Պունլար պու թէրաֆլարտա օ-լան թէրաֆլիրան ինճասլարը տըր։ Պօսնա էհլը գըյամընտա կէօրիւ-լէն գըյամճըլար Մաճարլարը տա քէնտիլէրինտէն կէրէյի կիպի սա-ւըթտու։

—Վիէննա, քէզալիք.

Ալթըօր գօլըրդուգտան օլար օ-լարագ 36 բարէ թօբ վէ պինի քէզալիք գօլըրդուգտան օլար օ-լարագ օն պին չէքխանէլի թիւ-ֆէնգ Աւսթրիալըլարըն էլինէ տիւշտիւ։

Պօսնա խազինէսինտէն խայլը մի-լիօնլուգ գայիմէ պուլունուպ ալ-թուն լիրա օլարագ եալընըզ իւչ պուչուգ լիրա պուլունտու։

Գալէտէ օլան եանկըն, ասքէր վէ ահալի եարտըմ իլէ կիւճլիւլէ կիւճ սէօյիւնտիւրիւլէպիլտի։ Պինտէն զիատէ էսիր գըլըժ չէհ-րին խանէլէրինտէն տըշարը չը-գարըլըր՝ վէ գարշը կէլէնլէր թիւ-ֆէնկէ թութուլտու։

— Պէլկրատ, 23 աղօսթօս։

Սէնիչէտէն ալընան խապէրլէ-րէ նազարէն, Աւսթրիալըլար Պօս-նա ահրայա տա խուսլ իթտիքտէն սօնրա, պինլէր իլէ Օսմանլը աս-քէրի, էքսէրի զապիթսիզ օլա-րագ պու պէլտէտէն կէչիպ, Նօ-վի Պազարա տօղրու կիթմէքտէ տիրլէր։ Պանտալուգտա պիր թագըմ գըյամճըլար իճրա օ-լունտուգտան, եանի Աւսթրիա եարալըլարը իտամ օլունտուգ-տան, վէ Աւսթրիալըլար չէհրի թօբա թութուպ եագմաղտան սօղրա, Օսմանլը զապըթանը հէպ ասքէրի թէբդիլ իտիպ, Աւսթրի-այա թէսլիմ օլտուլար. պունլար-տան եիւզ ալթմըշ գատարը կէ-չինտէ պուրատան կէչիպ, Պօսորն թէրաֆընտա իգամէթէ կէօնտէ-րիլտիլէր ։

— Բոմա, 23 աղօսթօս ։

Իթալիա մաթպուաթը չարգ վագաալարը իւզէրինէ աղիմ էյէմ վէ եօգ բըհար իթմէքտէ տիր։

Օբինիօնէ Բոմա տէր. «Գօնկրէ աթէշին իւզէրինէ եաղ սէրբէրէք հէր չէյի գարմագարըշ իթտի, վէ սավուշտու կիթտի Գօնկրէ-տէն էվվէլ պիր թագըմ մէչհուր մուհարրիրլէր, Օսմանլըլարըն սուսու-լու իտարէսի քէօքտէն թէպտիլ օլմատըգճա, սուլհուն գապիլ օլա-մայաճաղընը տէրմէյան իթմիշլէր իտի։ Գարիպալտի դաղէթասը պունլարա հագգ վէրիպ, պունու մու-էյյէտ պիր ուզուն վէ մէչհուր պէնտա տախի եազմըշ տըր։

Տիբլօմաթլար, տէր պու զաղէ-թա, միլլէթլէրի ունութուպ, եալընըզ հիւգիւմտարլարը տիւշիւն-տիւկլէրինտէն քէնտի մէվթ ի-լամլարընը քէնտիլէրի իմզալատըլ-լար։ (Պու տա պիր իթալիան տիւշիւնիւշիւ տիւր։)

— Պէրլին, 23 աղօսթօս։

Նօրթ Կէյմէն Կազէթ տէր քի, Լօն-տրա մէսէլէսինէ միւթէալլիգ օլան Օսմանլը Նոթասը տիւն Պէրլինէ վասըլ օլտու։ Կէօրիւնիւր քի, պու նօթա չու սուրէթտէ եազըլընճա-յատագ Սթամպօլտա բէք չօգ թէպտիլաթըքէր կէօրմիւշ օլմալը տըր։

Շիմտի լազըմ տըր քի, Պէրլին անտլաշմասը ահքեամընը իճրա-սը իչին, տէվլէթլէր պիր եէրէ կէլիպ, պիւլ իթթիֆագ պիր թէտ-պիրի միւեասիրէ թէշէպպիւս իթ-մէլի տիրլէր։

— Աթինա, 22 աղօսթօս։

Միւսիւ Տէլիեանի, Էվրօբա-տան Աթինայա ավտէթ իթտի. Էվրօբա տէվլէթլէրի նէզտինտէ մաթ-լուպաթընա ումումէն եարտըմ ի-տէճէքլէր տէյի թէմին իտէ-յօր։

ԹԻՎԱՆԸ ՀԱՐՊ

ՍԻՒԼԷՅՄԱՆ ՓԱՇԱՆԸՆ ՄՈՒՀԱՔԷՄԷՍԻ

ՐԷԻՍ ՍԱՄԻՀ ՓԱՇԱ.

ՏԷՕՐՏՈՒՆՃՈՒ ԻՃԹԻՄԱ

(29 Հազիրան, բէնշէմպէ.)

(341 նումերոյուն մապաատը)

Սիւլէյման փաշա. — Էֆէնտիմիզ, Խայրին վէ Գարտըչ կէչիտլէրինին տիւշմէնին էլինտէ պուլունմասը միւթէալլա պույրուլմամըշ մը տէ-նիյօր. Խայրին վէ Գարտըչ տիւշ-մէն էլինէ կէչտիյի օ վագթըն ժուրնալլարը իլէ միւսպէթ տիր։

Րէիս փաշա. — Իֆատէի ալինի-զին խիւլասասը, օրատա տիւշմէն վար իտի, օնու թաարիզ պու-յուրուլյօրսունուզ։

Սիւլէյման փաշա. — Պէնտէնիզ օրալարը տիւշմէնին իսթիլա իթ-տիյինի պիլիրիմ, ֆագաթ օրա-լարտա տիւշմէն օլուպ օլմատըղը-նը պիլմէմ, օրաարընը բէուֆ բա-շա պիլիր, տիւշմէն օլուպ օլմա-տըղընը, Խայրին վէ Գարտըչ կէ-չիտլէրի թահթը մուհաֆազա-րընտա օլտուղու իչին քէնտիլէ-րի պիլիր, պէնտէնիզ պիլմէմ, պու սիւալ բէուֆ բաշա հազրէթ-լէրինէ վարիտ տիր, բէուֆ բա-շա հազրէթլէրի հէր նէ պիլտի-րիրլէր իսէ պէնտէնիզ օնու պի-լիրիմ, չիւնքի Խայրին վէ Գարտըչ կէչիտլէրի խարիթայա պագըլըր-սա հալտէ մալիւմու տէվլէթլէրի օլուր։ Եէնի Զաղարայա այիտ տիր. Տէմէ աղաճընա էօնինէյէ միւթէալլիգ պիր եէր տէյիլ տիր քի, պէնտէնիզ բէուֆ բաշա հազրէթլէրինտէն տահա էվվէլ կէօրէյիմ, պիլէյիմ։

Րէիս փաշա. — Օրասը պուլուն-տուղունուզ զէմանտա։

Սիւլէյման փաշա. — Նէրէտէ պու-լունտուղումուզ զէմանտա,

Բէչ. Բուղ. — Գարա Բունարտա պուլունտուղունուզ զէմանտա վէ եախօտ Բէուֆ բաշա իլէ միւզաքէրէ իթտիյինիզ զէմանլարտա, պու տէտիյինիզ Գարըշ վէ Խային պօղազլարընտա տիւշմէնին պուլունտուղունու վէ եախօտ մատամ քի մուգաւէմէ զայիֆ օլունմուշ օլտուղու հալտէ եինէ պուլունաճաղընը թանգիգ պույուրմատընըզ մը՝ ասըլ մագսէտ պու ։

Սէ-լէյման Բուղ. — Զէման թային պույուրունուզ. Թային պույուրաճաղընըզ զէմանէ կէօրէ արզ իտէճէյիմ։

Բէչ. Բուղ. — Գարա Բունարտա իքէն ։

Սէ-լէյման Բուղ. — Պէնտէնիզ Գարա Բունարտա օն իւչ Թէմմուզ Թարիխինտէ կէլտիմ. Բէուֆ բաշա իլէ Թէլէկրաֆ իլէ մուխապէրէ իթտիք. օն պէշ Թէմմուզտա տա միւլագաթ էթտիք. օ միւլագաթըմըզտա Խային վէ Գարըշ կէչիտլէրինտէ տիւշմէն պուլունտուղունա տաիր քէնտիլէրի մալիւմաթ պէյան իթմէտիլէր վէ էթրաֆտան տա օ եօլտա մալիւմաթ ալընմատը. չու գատար քի Իսլիմիյէ միւթէսարրըֆ վէքիլի Նաֆըզ պէյ Խային պօղազընըն կէչիլմէզ եէրլէրինի տիւշմէն Թէսվիյէ իտիյօր, օրատան պէօյիւք Թօբլար կէչիրէճէք վէ Իսլիմիյէ Թարաֆընա կէլէճէք տէյի Բէուֆ բաշաեա պիր Թէլէկրաֆ քէշիտէ էթմիշ, անըէրտէ օ Թէլէկրաֆըն սուրէթինի պէնտէնիզէ եազմըշլար բըը, լաքին միւլագաթըմըզտա օ Թէլէկրաֆըն հիւքիւմսիւզլիւյիւնիւ պէյան իթտիլէր, վէ տիւշմէն Եսքի Զաղարատա տըր տէտիլէր. պունտա եէրտէ տիւշմէնին քիւլլիյէթի իւզէրինէ մալիւմաթ պէյան իթմէտիլէր, եալընըզ Բէուֆ բաշա հազրէթլէրի Եէնի Զաղարատան Եսքի Զաղարա ճիհէթինէ եանի Արապաճը քէօյինտէ պիրիմ իլէ պիրլէշմէք իւզրէ հարէքէթ իտէճէքլէրի կիճէ եինէ Իսլիմիյէ միւթէսարրըֆ վէքիլի Նաֆըզ պէյ Եէնի Զաղարայը տիւշմէն պասաճագ տէյի քէնտիսինէ մալիւմաթ վէրմիշ, լաքին օ ալարը մալիւմաթը պէնտէնիզէ պիլտիրմէտի ։

Բէչ. Բուղ. — Եէնի Զաղարա Ֆըրգասընըն տիկէր Ֆըրգալար իլէ պիր վագըթտա Եսքի Զաղարա իւզէրինէ հարէքէթինէ, Բատընատա Բէուֆ բաշա հազրէթլէրի իլէ վէրիլէն գարար, Եէնի Զաղարաճա պիր մուխաֆըզա օլմաղը միւշաբիլէյհ Թարաֆընտան Թէէմմէն իթտիյինէ պինայէն պույրուլմուշ բըը, հալ պու քի Բէուֆ բաշա հազրէթլէրինին տիվանը հարբ հուզուրունտա իտալէն իսթինթագը չիմտի գրաաթ օլունաճագ տըր. օ իսթինթագնամէ իֆատէլի ալինիզին աքսինի պէյան իտիյօր ։

Բէուֆ բաշա հազրէթլէրինին իսթինթագնամէսի գրաաթ օլունուր ։

Սուրէթի իսթինթագնամէ

Բէչ. Բուղ. — Եէնի Զաղարա մէվգի էսիրինէ իլէ Պալգանըն արասընտա պուլունան չըմէնտըֆէր խաթթընըն Թարրիկէն վասաթընտա վէ Խային վէ Գարըշ կէչիտլէրինին գարշուսունտա, վէ հարէքէթի Թէարրուզիյէ իչին օ մէվգիին էլտէ պուլունտուրուլմասը մէտարը էհէմմիյէթ օլաճաղը մուհաքքագ օլտուղունա մէպնի, Ֆըրգայի ալիէրինին օրատան գալտըրըլմասը եասագ հագգընտա, Սիւլէյման բաշա հազրէթլէրինտէն պիր գաչ քէրրէ իտիլէն սիւալէ վէրտիքլէրի միւթէաատտիտ ճէվապլարըն խիւլասայի մաալլէրի, պու Ֆըրգանըն օրատան գալտըրըլմասընտա օլան մաճպուրիյէթ Թատիգ իլէ, քէնտիլէրինին օլ հավալիյէ հիւնի մուվասէլէթինտէ, արազինէ վէ տիւշմէնին աճվալինճա մալիւմաթըրը օլմամաղընտան, վէ տիւշմէնին էն քիւլլիյէթլիսի Եսքի Զաղարատա պուլունտուղունուն Թարաֆը տէվլէթլէրինտէն պէյան պույուրուլմասընտան, վէ օլ վագըթ եինէ Թարաֆը տէվլէթլէրինտէն արզու կէօսթէրիլմէսինէ նաչի, Ֆըրգայի մէզքիւրէնին գալտըրըլտըղընը, վէ էյէր տիւշմէնին օլ հավալիտէ պուլունտուղունա տայիր մալիւմաթ իթա պույուրուլմուշ օլայըտը, Թէվգիֆ իտէճէքլէրինտէն վէ պունուն իչին քէնտիսինտէն սիւալ իճապ իթմէյէճէյինտէն իպարէթ տըր. քէյֆիյէթին հագըգաթը նէ վէճհ իլէ իսէ պէյան պույուրուլ ։

Բէուֆ Բուղ. — Էֆէնտիմ, պուն գօմանտանըն բէյի լահզա օլմատըգճա պիր Ֆըրգանըն պիր եէրտէն գալգըբ հարէքէթի ճայիզ օլամայըր մը ։ Ըսմուլ գօմանտան օ ճիվարտա տիւշմէն աքսէրինին Թէճավիւզ իտիպ իտիլմէտիյինի պիլմէեօր իմիչ, տէնիյօր։ Հալ պու քի, պէնտէնիզ օ Թարաֆտա տիւշմէնին Էքսէրիյէթլէ Թէճէմմիւ իթթիկինի քէնտիսինէ պիլտիրմիշ իտիմ. վէ հաթթա ինթիհալ քի Իսլիմիյէ վէ Եանպօլու Թարիգիյլէ Դըրգ Բիլիսա իւզէրինէ պիր չէվիրմէ հարէքէթի եափալը տէյի քէնտիսինէ պէյան իթմիշ իտիմ. քէնտիսինէ պիր Թէլէկրաֆըմ տա վար տըր, Թարիխի 11 Թէմմուզ

(Պու Թէլէկրաֆ օգունուր. անճագ, բէնզըրինտէն կիւնտէ մէճլիստէ տախի օգունմուշ վէ օ կիւնտէ զապըթա տէրճ օլունմուշ օլտուղունտան պուրայա Թէքրար եազըլմատը)

Ցեմէք քի, տիւշմէնին Խային ճիհէթինտէ Թէճավիւզ իթթիյինի խապէր վէրմիշիմ։ Եէնի Զաղարանըն մէվգիէն իւչ Թարաֆըն մուհաֆազասընը պէնտէնիզ աքէր օլտուղում ճիհէթէ հէչ պիր վագըթ Թէճվիզ իթմէմ, վէ հաթթա քէնտիլէրիյէ կէօրիւշմէք իւզրէ Բատընա մահալլէսինէ կիտտէր իքէն Ֆըրգանըն պիր լիվասընը Մէհմէտ Մուխլիս բաշա գօմանտասըլյա օրատա պըրագըրմըշ իտիմ. Սաֆվէթ բաշա լիվասընը պէրապէր ալըպ Բատընա մահալլէսինէ կիթթիմ. իսթէ օ պիր լիվա վէ պիր պաթէրեա Թօբ վէ 200 գատար Չէրքէզ սիւարիսի օրայը անճագ մուհաֆազա իտէպիլիր. հաթթա, Բատընա սէթասընտա Սիւլէյման բաշա իլէ միւլագաթըմըզ էսնասընտա, Եէնի Զաղարատան Թէլէկրաֆլա Բուսլարըն կէօրիւնտիւյիւնիւ վէ մուախխարէն Թօբ մէնզիլինէ եագլաշտըղընը, վէ Մէհմէտ բաշա տա գավղայա հազըրլանըրըգ, կիթթիյի խապէրլէրինի վէ մուախխարէն տիւշմէն ալէ իթթիյինի անլատըգ, իսթէ չու մունհարէպէթէն Բուսլարըն օրատան իսթիլայա հազըրլանտըղընը Սիւլէյման բաշա անլամըլըլը, մէզքիւր Թէլէկրաֆըլըը Սիւլէյման բաշա իլէ պիրլիքտէ իքէն պանա հիշէ նէզարէթի եավէրի հարպը պինպաշը Հագգը պէյ կէթիրմիշ իտի. քէնտիլէրինէ վէ Մէհմէտ բաշատան սիւալ պույուրունուզ ։ Ցեմէք քի պէնտէնիզ Սիւլէյման բաշանըն տիւշմէնին Եէնի Զաղարա ճիհէթլէրինէ Թէճավիւզինի էվվէլա Թէլէկրաֆլա մալիւմաթ վէրմիշիմ. վէ մուախխարէն պիրլիքտէ օլտուղումուզ հալտէ տէ, տիւշմէնին Եէնի Զաղարայա կիրիպ Թէսալլուտունու վէ օրասընը զապթ իթմէսէ չալըշտըղընը Սիւլէյման բաշա անլայըպ, անտա կէօրէ մանէվրա վէ հարէքէթըընը վէ Եէնի Զաղարայը Թէրք իթմէք վէ եա Թահկիմ մուհաֆազասը թութմագ, վէ հօսուլ տիւշմէնին գուվվէթ վէ հարէքէթընա կէօրէ իտարէ վէ էվամիրի լազըմէ իթա իթմէք լազըմ կէլիր իքէն, խիլաֆըր գայիտէ օրատա 3 Թապուր վէ 2 Թօբ վէ պիր մըգտար սիւարի Թէրքիյլէ 12 Թապուր բիատէ վէ 4 պաթարեա Թօբ վէ պիր պէօլիւք միւվէզզաֆ վէ 300 գատար մուավինէ Չէրքէզ սիւարիլէրի իլէ քէնտիսիյլէ պուլունմագ իւզրէ չօտ իլէ Եսքի Զաղարա իւզէրինէ հարէքէթ իթմէքլիյիմիզի էմր իլէտի. վէ հաթթա պու եօլտա էմր ալտըղըմ, էֆգաթըմըա պուլունան էրքանը հարպիէ ղայրէթընընա վէ Եէնի Զաղարատան բաշըր կիւնին էնսայի հարէքէթինտէ ումում իւմէրայա սէօյլէմիշ իտիմ. Պունլարըն էսամիսի, էրքանը հարպիէ միրալայը Նազիֆ պէյ վէ գայիմագամ Աքիֆ վէ պինպաշը Ֆուատ պէյլէր իլէ, Մէհմէտ բաշա, միրալայ Ահմէտ պէյ վէ սաճա սայիր զապըթատան իպարէթ տիր. սիւալ պույուրունուզ. Տէ-վ

Մէքնէտըր զազէթասընըն տիւնքի նիւմիւսինտէ խապէր վէրտիյինէ կէօրէ, Բուս գօմանտանլարը, Բօտոբ տաղլարընտա պուլունան միւսլիւման ասքէրէ իւզէրինէ պէօյիւք պիր Թէարրուզ իճրա իթմէյէ հազըրլանըեօրլար իմիշ. Պու Թէարրուզու իճրա իտէճէք օլան Բուս ասքէրինէ, ժէնէրալ Սգօպէլէֆ պիզզաթ գօմանտա իտէճէք իմիշ։

ՊԵՐԼԻՆ ԳՕՆԿՐԷՍԻՆԻՆ ՊՐՕԹՕՔՕԼԼԱՐԸ

ՊՐՕԹՕՔՕԼ Նօ. 8.

28 Հազիրան 1878 ճէմաէսը

Տիւնքի նիւսխէմիզտէն պագըյէ))

Բէիս հազրէթլէրի, գօնկրէ ազալարընըն էֆքեարը, իրատ օլունան նութգլարտան տախի անլաշըլտըղը պէյան իթմէքլէ պէրապէր, տաւէյի մուազզամա մուխալիֆլարընըն (Պօսնա վէ Հէրսէքին իսթիլասը հագգընտա) սուրէթի գաթիյէտէ բէյ իթա իթմէլէրինի տէ Թալէպ իթմէքլիւիւ, վազիֆէտէն ատտ իտէր ։

Ասթրիա–Մաճարիսթան վէ Ֆրանսա վէ Պէօյիւք–Պըրիթանիա վէ Իթալիա մուրախխասլարը (իսթիլայը մէզքիւրէ միւթէալլիգ օլան) ինկիլիզ Թէքլիֆինէ մուվաֆագաթ իտէրլէր. Բուսիա մուրախխասլարը տախի պու Թէքլիֆի գապուլ իտէրլէր, իլավէթէն շունու պէյան իտէրէք քի, քէնտիլէրին իթա իթտիքլէրի բէյ, անճագ լօրտ Սալըպէրի Թէքլիֆնամէսինին հավի պուլունտուղու սուրէթ հագգընտա տըր ։

Օսմանլը մուրախխասլարը, հիւքիւմէթի մէթպուալէրի Թարաֆընտան ալմըշ օլտուգլարը Թալիմաթը Թէվֆիգէն, պու Թէքլիֆէ մուվաֆագաթ իտէմէզ օլտուգլարընը պէյան իտէրէք, ճէվապը բէտտ իթա իտէրլէր ։

Բէիս, գօնկրէնին էքսէրիյէթի վէ խուսուսիյէ պի Թէրաֆ տէվլէթլէր նամընա օլարագ, Օսմանլը մուրախխասլարընա չունու իխթար իթմէյի վազիֆէտէն ատտ իտէր քի, գօնկրէ, Պապը Ալինին իպգասընը արզու իտէճէյի մէվազի ճօղրաֆիյէյի մուհաֆազա իթմէք իչիւն Թէշէքքիւլ իթմիշ օլմայըպ, հալը հազըրտա վէ միւստագպէլտէ Եվրոպանըն ասայիշինի վիգայէ իչիւն Թէշէքքիւլ իթմիշ տիր. էյէր գօնկրէնին միւտախէլէսի օլմասա իտի, Օսմանլը մուրախխասլարը Այա Սթէֆանօս մուահէտէսինին Թէքմիլ պէնտլէրինի գապուլէ մէճպուր օլաճագլար իտի, հալ պու քի չու միւտախէլէ վասըթասըյլա Պօսնատան տահա միւնպիթ վէ տահա վասի պիր էյալէթ, եանի Ատա-

ՇԱՐՔ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԷՔՐԱՐ ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

Աղօսթօս 23. — Օսմանլըլար Շիպգանըն էթրաֆընը չէվիրմէք իսթէրլէր.

—

(343 Ճամիքոստան տէֆտէր)

Բուսլարա խիտապ նէթիճէսի

Սիւլէյման բաշանըն Շիպգայը վուրմաղտան էվվէլ, Բուս գօմանտանըը ալտաթմագ իւզրէ Պէշբօլա Թէրաֆընա ասքէր կէօնտէրտիյի վէ ճէնէրալ Բատէչքինին տախի Օսմանլը ասքէրինի գարշըլամագ իւզրէ օրայա կէթտիյինի պունտան ագտէմ եազմըշ իտիք. Բատէչքի Օլաճարըքէօյ փաս օլուրգտա ճէնէրալ Սթօլէթօվ վէ Ցէրօյէնսքիտէն եազըլը մէքթուպ պուլտու քի, Օսմանլըլարըն Շիպգայը վուրմագտա օլտուղունու պէյան իտիյօր, աճէլէ իմտատ իսթէրլէր իտի. Բատէչքի օ սաաթ Սիւլէյմանըն Հիյլէսինի անլատը վէ տօղրու Թըրնօվայա կէրի տէօնտի. օրատա պիր մէքթուպ տահա ալտը, եէտի սաաթտան պէրի Շիպգանըն տէօյիւշտիւյիւնիւ աղնատը. Բատէչքինին ասքէրի իսէ իւչ կիւն տիւզիւյէ եիւրիւթմիւշ, եօրուլմուշ վէ բահաթ եիւզիւ կէօրմէմիշ իտի. լաքին նէ չարէ իշ տըր վէ աճէլէ իտի, իրթէսի սապահ (աղօսթօս 23) ասքէրի հէմէն գալտըրըպ Թըրնօվայա կէթիւրմիշ պիր օլտու, օրատա օրտու լէվազըմաթընըն, խաստախանէսինին, չէհրին վէ պաթէրեալարըն մուհաֆազասընա պիր ալայ ասքէր պըրագըպ, վէ Կապրօվայա տահա ասքէր կէօնտէրմէսինէ տէ էմր իտիպ վէ քէնտիսի Ավճը ալայընը մայէթինէ ալարագ օ կէճէ Կապրօվայա վասըլ օլտու, վէ ասքէրէ իքի իւչ սաաթ անճագ պիր բահաթ վէրէրէք, Շիպգա եօլունու թութտուրտու ։

Լաքին Շիպգատաքի ճէնէրալլար նէ Բատէչքինին Կապրօվայա կիթտիյինտէն խապէրլէրի վար իտի, նէ տէ ալտանըլըը, խապէր խապէր իւզէրինէ կէօնտէրիպ պիր իմտատ կէլմէտիյինի կէօրիւնճէ, ղաճէր պիզի քէնտի հալիմիզէ Թէրք իթմէյէ մէճպուր օլտուլար տէյի մէյուս օլտուլար ։

Նիհայէթ հէր ան արթըգ Օսմանլը Շիպգայը պասթըրաճագլար օլտուղունտան, աճէլէ պաշլարընա կէլէնի վէ պիր հաֆթատան պէրի նէ չէքտիքլէրինի վէ ասքէրտէն նէ գալտըղընը հիքեայէ իտիպ, պիր մէքթուպ տահա պօլլատըլար ։

Սաաթ ալթըտա օն ուտու (աղշամըն) մուտարէքէտէ Օսմանլը Թէրաֆընտան պիր նէֆի Թաթիլ կէօրիւնտիւ իսէ տէ, Բուսլարա հիչ պիր Ֆայիտէսի եօգ տու. Նէտէքիմ պիր նէֆէր սօլ Թաղլարը գալմամըշ բըը, ճէնկէ ալըշըպ իսէ կիւնէշին անտըղըտա սաաթ կէտճէ աղշամա գատար չայըր չայըր եանըպ աճ վէ սուսուզ եօրկունլուգտան հէլագ օլաճագ կէլմիշլէր իտի. իւչ կիւն տիւր աղըրլարընա պիր գաշըգ սըճագ չօրպա կիրմէմիշ իտի, չօղու արթըգ տիւշմէնին բօրունտան վէ Թիւֆէնքլէրինտէն գայթ իթմէյէրէք պայըրըն իւզէրինտէ եէրէ սէրիլմիշլէր իտի, օ պիլլէրի չայըրլար գայալար արալարընտան ճէնկ իտէ իտէ կէրի չէքիլիրլէր իտի, աղըրլարը հիտաէթէն քէօբիւրէրէք. Օսմանլըլարըն Ալլահ Ալլահ սէտալէրի իսէ տաղլարտան տաղլարա վէ գայալարտան գայալարա աքս իտէր իտի ։

Ճէնէրալ Սթօլէթօվ վէ Ցէրօյէնսքի Պէտէքօ Թէբէսինտէն եան եանա տուրուպ, էլլէրինտէ տիւրպիւն իլէ Եանթրայա միւմթէտ օլան ճատտէյէ պագարլար տուրուրլար բըը, քի բըընայլըը գարշըլամըշ պիր եօլ իտի ։

Նաթէհան Սթօլէթօվ, ագլընը չաշըրմըշ կիպի պիր պուրրըշ տըր գօբարըբ արգատաշը ճէնէրալին գօլունտան թութար վէ բարմաղը իլէ եօլու կէօսթէրիր, իքիսի պիրտէն պագըշըրընը աչըպ, չիւնքի եա բապպիմ պագըրըրլար. պիւթիւն ասքէր այագլանըր վէ եօլա պագար քի գարըշա կիպի ասքէր եըղըլտըղը եօլտան վէ բըընայլար արալարընտան Շիպգայա իմտատ կէլտէքտէ իտի. Օ արալըգ պախթլարընտան կիւնէշ աչըլըպ չավգէ ասքէր Թէրաֆընա վուրտուղտա, սիւնկիւ պարըլթըլարը տա կէօրիւլիւր, պունու ասքէր կէօրտիւքտէ եօլէ պիր սէսլէր չըղարտը քի, պիւթիւն տաղլար ինլէտի, վէ Օսմանլը ասքէրինին սէսլէրի պիլէ իշիթիլմէզ օլտու ։ Ասքէր եավաշ եավաշ իլէրլէեիպ Խան օլան մահալէ վասըլ օլտու վէ օնտան սօղրա եօնլէրինտէ օլան պիր Թէբէյէ եէթիշտիլէր ։

Լաքին ճիւմլէսի սիվարի իտի, Բուսլար չաշըրտըլար, պու նէ աճայիպ չէյ Բատէչքիտէ հիչ բիատէ գալմատը տա աթլըլարը մը պիզէ ասլըլլօր պաղըրըյըլար, օ իսէ իչ պաշգա տիւրլիւ իտի ։

Ճէնէրալ Բատէչքի ավճը ասքէրի իլէ Կապրօվա եօլունտան իլէրիլէմէքտէ Շիպգա մուհարէպէսինին Թօբ սէսլէրինի ալըր վէ պարուտ տումանլարընը տախի կէօրիւրտիւ, ասքէրի գօչտուրտուղու էպրէտէ պիր Բուս գափիլէի գօշարագ եանընա կէլիպ, ճէնէրալ չաբուգ էթ, Օսմանլըլար Շիպգանըն էթրաֆընը չէվիրտի, ասքէրտէ Թաքէթ գալմատը, եա Թէսլիմ օլաճագլար եա պիր նէֆէր սաղ գալմայաճագ պաղըրտը ։

Բատէչքի պու խապէրտէն ասլա չաշըրմայըպ, գաղագ սիւարիլէրինի աթլարընտան էնտիրտի վէ օնլարըն եէրինէ ավճըլարը պինտիրտի վէ քէնտի տէ պէրապէր տօլու տիզկին Շիպգանըն արգա Թէրաֆընա եիւրիւտիւ ։ (Տէվ-ի)

լար տէնիզինտէն Պալգանլարա գատար օլան արազի, Պաշը Ալիյէ խատէ օլունմուշ ատըր: Գոնկրէնին գարարլարը պիր պիւթիւն Թէչքիլ իթմէքտէ տիր, վէ պունլարտան խայըրլըսընը գապուլ էտուպ զարարլըսընը րէտտ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր: Պրինսէն ալէյհ, տերմէեան օլունան Թէքլիֆէ մուվաֆագատ իթմէք իսթէմէներէք, վէ տէվլէթլէրի, քէնտի իչթիրաքը խարիճինտէ օլարագ մէնաֆիի մախսուսէլէրինին իճապաթը հագգընտա պէյնլէրինտէ միւզաքէրէ իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պըրագարագ, Պաշը Ալի պիր չէյ գազանամազ: Բրէնս Պիզմարգ, Պօսնա վէ Հէրսէք մէսէլէսի հագգընտա ալթը պէօյիւք տէվլէթլէրին հէմէֆքեար պուլունմագտա օլտուգլարընը Թաստիգ էտուպ, մէմուլ իտէր քի, Թիւրքիաեա պէօյիւք մուհասսէնաթը օլաճագ պիր իշ (եանի Գօնկրէ մուամէլաթը), Պաշը Ալինին մուխալէֆէթի իւզէրինէ միւնգաթի օլմաեաճագ տըր: Բրէնս Պիզմարգ, հիւքիւմէթի Օսմանիէնին քէնտի մը բախուսալարընա Թալիմաթը ճէտուէ կէօնտէրէճէկինի գավիէն մէմուլ իթմէքտէ պուլունտուղունու պէեան իթտիքտէն սօնրա, պու Թալիմաթըն տէրճի իչիւն բրօթօգօլուն աչըգ օլաճաղընը սէօյլէյէրէք, խամթը քէլամ իտէր:

Գօնթ Շուվալօֆ, Աւսթրիա-Մաճարիսթան պիրինճի մուրախխասընըն իրատ իթտիյի նութգուն պիր նօգթասը իւզէրինէ պիր աղ միւթալէասը օլտուղունու պէեան իտէր: Գօնթ Անտրասի, Աւսթրօ-Մաճար մէնաֆիի, ալէյհ ուսում մէնըլէ Թալիրի օլունան գըամին (1) իԹիլաֆ իտարէսինէ լուզում կէօսԹէրմէզ օլտուղունու պէեանէ պէրապէր, Թուրուգու ասքէրիէսինին վէ ֆէննի հարպճա էհէմմիյէթի պուլունան պաղըն օգմալարըն Աւսթրիա-Մաճարիսթանին էտինտէ պուլունմասընը Թալէպ իթտի: Բուսիա մուրախխասլարը, (Պօսնա վէ Հէրսէք իսթիլասընա միւթէալլիգ օլարագ) լորտ Սալսպըրի Թարաֆընտան տերմէեան օլունան Թէքլիֆէ մուվաֆագաթ իթմիշլէր իսէտէ, չիմտի, գօնթ Անտրասինին չու պէեանաթը իւզէրինէ, եէնի պիր ֆիքր միւվաճէհէսինտէ պուլունմագտա տըրլար, վէ պու ֆիքր, քէնտիլէրի Բուս մուրախխասլարը իչիւն հէնուզ բէք աչըգ պիր չէյ օլմամըշ, չու ֆիքրին Թէվսիի իլէ տախի իլէրուտէ Գարատաղա վէ Սըրպիայա Թէրք օլունմագ իւզրէ պուլունան արազի վէ պունտան զուհուր իտէճէք հուտուտու Թէալիւքէ իրասը խալէլ օլունաբիլիր: Իմտի գօնթ Շուվալօֆ, Աւսթրիա-Մաճարիսթան պիրինճի մուրախխասը իլէ պու պապտէ պիր միւքալէմէ իտուպ իգնահը ալընճայա տէկին մուրախխասը միւշարիլէյհին իրատ իթտիյի նութգուն պու նօգթասընը, անճագ մուվագգաթէն գապուլ իթմէք արզու իտէր:

(Բէխս, բրօթօգօլուն Բուսիա մուրախխասլարը Թարաֆընտան իլէրուտէ տերմէեան օլունաճագ միւթալէա՛ իչիւն տախի աչըգ պուլունտուղունու պէեան իտէր:

(Պօսնա վէ Հէրսէքին իսթիլա-

(1) Եանի Էօյլէ պիր արազի քի, տիքէր պիր մէմլէքէթին իչէրիսինէ [illegible] տիր. Եէնի բազար սանճաղը իչիւն տիր: Թ. Է.

օր մէսէլէսի պու տէֆալըգ իչթէ պուրատա իսքամ պուլուպ, գօնկրէ Սըրպիա մէսէլէսինին միզաքէրէսինէ պաշլար: (Տէվ-ի)

Ֆրանսըզ հիւքիւմէթի, վիէննա սէֆարէթի սըր քեաթիպի պարօն տը բինկի, Շարգի Բումէլի վիլայէթինին Թէչքիլինէ մէմուր օլան Էւրօբա գօմիսիօնունա Ֆրանսըզ մուրախխասը Թային իյլէմիշ տիր: Միւշարիլէյհին բիւթպէսի տախի Թէրֆի գըլընմըշ տըր: Թ... ղազէթալէրըն սապըգ Երմէնիսթան մուխպիրի Մ. տը Գուլթուլի, միւշարիլէյհ պարօն տը բինկէ մուավին Թային գըլընմըշ տըր:

Եաշ չէնհրինտէ Ֆրանսա գօնսօլօսու օլան Մ. Շէֆէր, Պուլղարիսթան իչին Ֆրանսա պաշ գօնսօլօսու Թային գըլընմըշ տըր:

— Թայմս ղազէթասընըն Տէրսաատէթ մուխպիրի աղուսթօս 25 Թարիխլի Թէլէկրաֆընտա, բոլահաթ մատտէսինէ տայիր չու մալումաթը վէրիեօր. —«Սըր Լէյարտըն Պաշը Ալիէ Անատօլու իչիւն պիր բոլահաթ բրօկրամը Թագտիմ իտուպ, Պաշը Ալինին մուխալիֆէթի իւզէրինէ, մէզքիւր բրօկրամտա միւնտէրիճ Թէքլիֆաթըն պազըլարընը կէրի ալմըշ օլմասընա տայիր պիր չօգ ղազէԹալարըն տէրճ իթտիքլէրի հավատիսի գաթիէն Թէքզիպէ մէզունում: Պաշը Ալինին, Անատօլու էեալէթլէրինէ Ինկիլիզ գօնսօլօսլարը կէօնտէրիլմէսինի գապուլ իթմէմիշ օլմասը տախի պիԹիւն պիւթիւնէ եալան տըր, չիւնքի Ինկիլիզ հիւքիւմէթի պէօյլէ պիր Թէքլիֆտէ պուլունմամըշ տըր: Իշթէ հագիգաթը հալ պէր վէճհի ալթի տիր.—

«Ինկիլիզ սէֆիրի Պաշը Ալիէ պիր մուխթիրէ (մէմօրանտում) Թագտիմ իտիւպ, Թէպայը չահանէնին ճան վէ մալլարընըն գավիէն մուհաֆազասընա մուգթէտիր օլաճագ պիր սուրէթտէ տէրհալ պիր ժանտարմա հէյէթի Թէչքիլ օլունմասընը վէ պաշը մէրքէզի նօգթալարտա, իչլէրինտէ Էվրօպալը մուավինլէր տախի պուլունմագ իւզրէ իսթինաֆ մահքէմէլէրի իճտասընը վէ վէրկիլէրին Թահսիլի ուսուլունտա բոլահաթ իճրասընը Թավսիյէ իյլէտի: Սատրազամ հազրէթլէրի հիչ իթիրազ իթմէտիքտէն մաատա, Զաթը հազրէթի բատիշահի կէրէք պու վէ կէրէք տահա սայիր բոլահաԹըն իճրասընա բէք զիատէ արզու քէշ պուլունտուղունու պէեան իթտի: Հալպու քի պիր չօգ միւչքիլաթ զուհուր իթմէքտէ տիր, վէ պունլարըն պաշլըճասը տախի, բարասըզլըգ տըր: Վիւքէլատան պիրիսի տէտի քի, եալընըզ հապսխանէլէրին բոլահը էն ազը 25 միլիօն ֆրանգա միւհթաճ տըր.»

— Բոմատան եազըլտըղընա կէօրէ, Տէրսաատէթ Իթալիա սէֆարէթի պիր միւտտէթ իչիւն միւնհալ գալաճագ իմիշ: Տէրսաատէթ պիր սէֆիր Թայինի, Իթալիա մէպուսան գամարասընըն Թէճէմմիւինտէն սօնրա միւմքին օլաճագ տըր: Էյէր գօնթ Գօրթի, խարիճիէ Նէզարէթի մէմուրիէթինտէն տիւշէր իսէ, Թէգրար Տէրսաատէթ սէֆիրի օլաճագ, վէ մէմուրիէթինտէ պագի գալըրսա, սապըգ Իթալիա խարիճիէ Նազըրը Մ. Մէլէկարի Թային գըլընմասը միւհթէմէլ իմիշ:

— Նիչ վէ Իւրկիւպ վէ Լէագօֆչա Թարաֆլարընըն ահալի միւսլիմէսի բէյ տէր բէր Արնաւուտլուղա տօղրու հիճրէթ իթմէքտէ օլտուղունու, Թէյմ. Հ... ֆէ եազըյօր:

—Եինէ մէզքիւր ղազէթատա օգունտուղունա կէօրէ, Եունան տէվլէթինին հուտուտու Օսմաննէ... տօղրու բէյ տէր բէյ ա... զըր սէֆէ իթմէքտէ պուլունտուղու հավատիսի մուհագգագ տան տըր:

—Շարգի Բումէլի վիլայէթինին Թէչքիլինէ մէմուր օլան Էւրօբա գօմիսիօնունա Ինկիլիզ մուրախխասը պուլունան Սըր Տրըմմընտ Վօլֆ անճագ եարըն աղշամ չէհրիմիզէ միւվասէլէթ իտէճէք տիր:

—Էտիրնէ Բուս վալիսի ժէնէրալ Լըբրինսքի, բամազանըն իպթիտասընտան պէրու, միւֆթինին Թալէպի միւճիպինճէ, Էտիրնէ միւնարէլէրինին Թէնվիրի իչիւն լազըմ կէլէն եաղա սարֆ օլունմագ իւզրէ 24 պին ղրչ վէ ճամիլէրտէ եագըլաճագ մօմ իչին 8000 ղրչ Թախսիս էյլէտիքտէն մաատա, միւֆթիյէ տախի պին ղրչ. աթիյէ իյլէմիշ տիր: Ժէնէրալը միւշարիլէյհ կիւնտէ պէշ ավգա միւսլիմանլարըն սալաթ վագըթլարընտա իչէր բարէ Թօբ վէ իֆթար վագթընը խապէր վէրմէք իչիւն ճամինին պիրիսինտէն ֆիշէնքլէր աթըլմասընը էմր իթմիշ տիր:

—Բուսլարըն կէրի չէքիլէճէքլէրի խապէրի իւզէրինէ, ահալիի խրիսթիանիէ չիմտիքի էմնիյէԹի հալէնի զայլ իթմէք խէվֆինէ տիւչար օլմուշ օլտուղու, Էտիրնէտէն խապէր վէրիլիյօր:

—Իվինինկ Սթանտարտ նամ Ինկիլիզ ղազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Սմյթ նամընտա պիր Ինկիլիզ, քէնտի գարըսընտան (սօյնուտ օլմամըղլա, նասըլ պաչընտան տէֆ իթմէնին չարէսինի տիւչիւնմէքտէ իքէն, ամէլէ Թագըմընտան պիր տօսթու, զարըսընը քէնտիսինէ սաթմասընը մէրգում Սմյթա Թէքլիֆ իթմիշ. Սմյթ չու Թէքլիֆի մաէլմէմնունիյէ գապուլ իտուպ, 10 սաթէ Ինկիլիզ լիրասը Թալէպ իտէր, ֆագաթ միւչթէրի պու ֆիյաթը բէք ղալի կէօրիւպ, պիր պաչգասընըն բէյինէ միւրաճաաթ օլունուր, վէ նիհայէթ Սմյթ 25 ֆրանգա գարըսընը գաթիէն մէրգումա ֆիւրուխթ իտէր:

—Բումլարըն Բ...ինի չիրքէԹի, հէր սէնէ վէրտիյի կիւպի, պու սէնէ տախի Մ. Ժօրժ Զարիֆինին Թահթը հիմայէսինտէ օլարագ, եարընքի ճումա իրԹէսի կիւնիւ Պէօյիւք աատա, Օլէմբ պաղչէսինտէ պիր պէօյիւք պալօ վէրէճէք տիր:

—Պու սէնէ (ալաֆրանկա) աղուսթօսուն 24 վէ 25 ինտէ Մըսըրտա չէտիտ եաղմուրլար եաղմըշ տըր: 40 սէնէտէն պէրի Մըսըրտա իգամէթ իթմէքտէ օլան ատէմլէր, պէօյլէ պիր չէյին էմսալինի կէօրմէմիշ օլտուգլարընը սէօյլէեօրլար:

ԱԶԳԱՅԻՆ

—

Խորէն Սրբազան

Գեր. Խորէն Նարպէյ Ս. Արքեպիսկոպոսը փարիզէն գրած ըլլալով Ս. Պատրիարք Հօր թէ անձնական տկարութեանը պատճառաւ չէ կրցած տակաւին փարիզէն մեկնիլ և Բեդրսպուրկ երթալ, Ս. Պատրիարքն անցեալ հինգշաբթի օրը հեռագրով հրրաւէր գրեց Ն. Սրբազնութեան որ առանց Բեթրսպուրկ երթալու՝ ուղղակի Կ. Պոլիս վերադառնայ: (Մ—ի.)

—

Մեռելի մասին

Կը լսենք թէ Հայկական խնդրոյն նախաքննիչ յանձնաժողովը Ս. Պատրիարք Հօր բացատրութիւնները լսելէ և խնդրած տեղեկութիւններն ստանալէ ետև, հարկ տեսեր է Պեկեան Էֆէնտիի ձեռքը գտնուած գրութիւններն ալ տեսնել. ուստի յատկապէս հրաւէր գրեր է Պեկեան Էֆէնտիի, որ սյն գրութիւններն յա յանձնաժողովին հաղորդելու բարեհաճի: (Փեւ—)

—

. . . Խմբագիր.

Ցառաջիկայ կիրակի օր օգոստ. 27 Ամենապատիւ Տ. Խրիմեան Սրբազան Հայրիկը Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Գումգափու Մայր եկեղեցին:

Ուստի կը խնդրեմք որ սյնք Ձեր պատուական լրագրոյն մէջ քանիցս անգամ հրատարակել բարեհաճիք, կանխաւ ընդունելով մեր շնորհակալիքը:

Մնամք յարգանօք

Ատենադպիր Փ. Ատենապետ
Մ. Յ. Մէլիքեան Գ. Զարդարեան

23 օգոստ. 1878
Ի Թաղ. խորհրդարանի
Գումգափու Մ. եկեղեցւոյ

—

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Անցեալներն Արքունի վառօդարանի արկածին զոհ գացող Հայ գործաւորաց ասնելիքին եղած գումարն Թնդանօթարանի տեսչութեան կողմէն Պատրիարքարանս ղրկուած էր անոնց ժառանգորդացը յանձնուելու համար, ուստի [illegible] նիս կողմէ վանս. [illegible] և Տիրանակերտի առաջնորդարանը իմաց տրուած էր հանգուցելոց ցուցակն հաղորդելով և հրահանգ տալով, որ անոնց ժառանգորդները փնտռուին, որպէս զի անձամբ կամ փոխանորդաբար ներկայանալով իրենց իրաւունքն ըստ օրինի ստանան:

Մինչև ցարդ յիշեալ ժառանգորդներէն մէկ քանին միայն ներկայանալով՝ կրցան իրենց իրաւունքն ստանալ, իսկ մեծ մասն տակաւին ներկայացած չըլլալով, հարկ համարուեցաւ այս անգամ լրագրաց միջոցաւ ի պաշտօնէ հրատարակել և հրաւիրել յիշեալ գործաւորաց ժառանգորդներն, որպէս զի օրինաւոր վկայական ի ձեռին ներկայանալով անձամբ կամ փոխանորդաբար ի Պատրիարքարան իրենց իրաւունքը հասուցեն և ժառանգական գումարն ստանան:

23 օգոստոս 1878
'ի Պատրիարքարանիս Հայոց
Կ. Պոլիս:

Կնիք Պատրիարքարանի

—

. . . Խմբագիր.

Թաղիս Հայկանուշ Վարժարանի աշակերտուհեաց ձեռակերտն եղող՝ Մայր Հայաստանի պատկերին վիճակահանութիւնն որչափ որ օգոստոս 27 յառաջիկայ կիւրակէ օրն կատարել որոշած և այնպէս նշանակած էինք թէ վիճակահանութեան Տոմսակաց և թէ առանձին ծանուցմանց մէջ, սակայն 250 Տոմսակներէն տակաւին միայն 150 հատը սպառած և 100 հատը մնացած ըլլալուն պարտաւորեցանք ուրեմն որ ւս յետաձգել մեր պայմանաժամը և յառաջիկայ սեպտեմբեր 3 կիւրակէ օր կատարել վիճակահանութիւնը:

Կ'խնդրեմ ի ձէնջ տէր խմբագիր, ներկայիս հրատարակութիւնը ձեր պատուական թերթի մի մոտակայ թուոյն:

Սրտագինս ողջունելով զձեզ
Մնամ ազօթարար
ՀՄԱՅԵԱԿ Տ. Վ. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ
Եէնի Գաբու
24 Օգոստոս 1878

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ
ՂԱԼԱԹԱ ՔԻԱՋԱՍԸ

Եօզ. ում. տիւն ազ. գաբ.			14-22
Պու սաատ 25 Օկոստ. ալ.			14-32
Իսթիգ. 63 (Մուրթօն)	% 6 փ.		82
» 65	»	6% փ.	84
» 69 (Բինար)	6		80
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	Լ.		25
» 73		6% փ.	73
Բումէլի չըմ.Թիմըֆէր 3			56-
Ագճէ Փայիզի	0|0		12-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	5-18
Սթամպօլ պանգասը	6-15
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-10
Թրամվայ	1-50

—

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղչ. տան		Ղչ. Փր.
Պէյազ մէճիտիյէ Փարըը		106-24
Մէթալիք	»	121-
Պագըր	»	177-
Գայմէ	»	301-
Ինկիլիզ լիրասը		108-38
Ֆրանսըզ ալթունու		87- 4
Բօլ		89- 6
Գրիմից ալթունու		51-

ԻԼԱՆԱԹ

—

ՏՕՔԹԻՕՐ ՆԻՃԻԿԵԱՆ

Տօքթէօր Միհրան էֆէնտի Նըճիկեան, նասըլ քի պունտան իքի այ մուգտէմ իլան իթմիշ իտիք, մումայիլէյհ Տօքթէօր պուրատա մէքթէպը Թըպպիյէյի շահանէտէ ֆէննը Թէպապէթի Թահսիլ իտուպ, Բարիզէ կիտէրէք, օրատա տախի իւչ սէնէ միւտտէթ զարֆընտա էմրազը տախիլիյէ վէ պու խուսուստա էմրազը սապի (սրնըը) իւզէրինէ Թալիմաթը իքմալ իտէրէք, վէ օրատա մէքթէպի Թըպպիյէտէն պիր չէհատէթ գազանարագ, պու տէֆա Թէքրար Տէրսաատէթէ պուլունտուղունտան, հէր բէնչէմպէ կիւնլէրի սաաթ 6 տան 8 է գատար Պէչիկթաշտա վափօր իսկէլէսի սօգաղը գարչըսընտա Նօ 90 ճէզախանէտէ վէ հէր սայր կիւնլէրի տէ այնի սաաթտա Իսկիւտարտա Սէլամսըզտա Երմէնի քիլիսէսինին արգա սօգաղընտա Ագնաւուր օղլու խանէսինտէ փուգարայը մէճճանէն գապուլ իտէր, վէ սայր վագըթտա իսԹէյէնլէրին կէրէք այնի մահալլէրտէն վէ կէրէք Պէչիկթաշտա Եէնի մահալլէտէ Բօսթա ճատտէսի սօգաղը Նօ 48 Տօքթէօրուն խանէսինտէն սիվալ իթմէլէրի իլան օլունուր: 12-6

—

Բօլօնիա տարիւլֆիւնունունտան նէչէթ իթմիշ օլան հէքիմ վէ ճէրրահ Եանի Ֆիլինտաս հէր ճումա վէ սալը կիւնլէրի սաաթ իքիտէն պէշէ գատար Թաթավլատա Տէկիրմէն սօգաղընտա 1 Նումէրօլու խանէսինտէ խասթալարը մէճճանէն մուայէնէ իտէճէք տիր: 30—1

—

ՏՕՔԹԻՕՐ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Տօգթէօր Տիրան էֆէնտի Գաբամաճեան, Եէնիգարուտա Քիլիսէ ճատտէսինտէ Ալպօյաճը սօգաղընտա վագը Նօ 40 խանէտէ, ճումա կիւնլէրի սաաթ 5 տէն 8է գատար խայրաթ պագմագտա օլուպ, վէ բազար իրթէսի վէ չարշէնպէ կիւնլէրի սաաթ 7 տէն 10 ա գատար Գօզգատա վագը Քիւչիւքեան էճզախանէսինտէ պուլունմագտա տըր:

Տօգթէօրու մումայիլէյհին էհլիյէթ ու նէզաքէթի պէրքէմալ պուլունտուղունտան, քէնտիսի միւրաճաաթ իտէն գաթլարըն մէմնուն օլաճագլարը մէմուլի գավիտէն տիր: 15-6

—

ԻԼՄԻ ԻԼԱՀԻ

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բրօֆէսթանլարա գարչը

Սթամպօլտա 1878 Օգոստոստա նէշր օլունմուշ տուր:

Գայսէրի առաջնորդու Փագիլէթլու Եմմանուէլեան Գօղոս վարդապետին Թէէլիֆի.

Սաթըլըր հէր քիթաբճը տիւքքեանլարընտա: